

Bemærkninger til forslaget

Når en person er gået konkurs, mister han ifølge konkurslovens § 29 retten til at overdrage eller opgive sine ejendele, modtage betaling og andre ydelser, modtage opsigelser, reklamationer og lignende erklæringer, stifte forpligtelser eller på anden måde råde over sin formue med virkning for boet.

Meningen med denne bestemmelse er klar nok. Det ville være uheldigt, om den konkursramte ved dispositioner over sine værdier kunne modvirke hensigten med konkursen. Bestemmelsen er imidlertid forstået således, at al post til den konkursramte skal passere skifteretten, der så tager stilling til, i hvilket omfang denne kan videresendes til rette adressat.

Postvæsenet har opfattet reglerne således, at den blotte meddelelse i Statstidende om konkursdekretets afsigelse er tilstrækkeligt til, at den konkursramtes post omadresseres til skifteretten. Såvidt det er oplyst, træffer skifteretten ikke særskilt afgørelse om postspærring, men dette kan finde sted blot ved, at skiftedommeren bemyndiger en medarbejder til at foretage postspærringen uden afholdelse af retsmøder, afgivelse af forklaringer fra den konkursramte etc.

Forslagsstillerne finder dette betænkeligt ud fra almindelige retssikkerhedsbetragtninger. Under efterforskning i straffesager forekommer der naturligvis ofte et ønske om at foretage et brud på meddelelshemmeligheden ud fra den betragtning, at den mistænkte ved samtaler eller brevveksling vil være i stand til at levere politiet bevismateriale og være tilskyndet til at modarbejde sagens opklaring. I disse situationer er der fastlagt meget klare betingelser i retsplejeloven for indgrebenes foretagelse. Indgreb i meddelelshemmeligheden i straffeprocessuelt øjemed har stedse – og med rette – haft Folketingets bevågenhed. Derimod synes det ikke, som om postspærring i forbindelse med konkurs har været gjort til genstand for nøjere overvejelser ud fra retssikkerhedsbetragtninger, uagtet indgrebet over for de personer, der er erklæret konkurs, må forekomme nøjagtig lige så byrdefuldt som beslutninger herom i forbindelse med en straffesagsbehandling.

Problemet har været rejst dels af Landsforeningen til Fremme af Retssikkerheden og dels senest i august 1988 over for Folketingets Retsudvalg ved en henvendelse fra en person i Ebeltoft, der i maj 1988 blev erklæret konkurs.

På denne baggrund har forslagsstillerne fundet anledning til at udarbejde dette beslutningsforslag om ændring af konkursloven og postloven, således at der opstilles visse retsgarantier for vedtagelse af postspærring i konkurs- og betalingsstandsning, hvor tilsvarende problemer, om end i mindre grad, gør sig gældende.

Tankegangen bag forslaget er, at skifteretten samtidig med afsigelse af konkursdekret skal tage stilling til postspærring. Det er for forslagsstillerne utvivlsomt, at den konkursramte i langt de fleste tilfælde kan indse det nødvendige i en postspærring og samtykker heri. Det vil således ikke kræve yderligere ressourcer eller nærmere stillingtagen, og forslagsstillerne har derfor anset det for tilstrækkeligt, at postspærring etableres ved en protokoltilførsel med efterfølgende meddelelse til postvæsenet, der således ikke af egen drift skal have mulighed for at foretage omadressering af posten.

I de formentlig forholdsvis få situationer, hvor den konkursramtes samtykke ikke foreligger, fordi det ikke kan indhentes eller kun indhentes med risiko for tab for boet, eller fordi den konkursramte nægter at give samtykke, behandles spørgsmålet om postspærring på samme måde som indgreb i posthemmeligheden i øvrigt, jf. retsplejelovens kapitel 71. Nægtelse af samtykke til postspærring kan naturligvis tænkes af mange grunde, herunder også det ubehag, der altid vil være knyttet til, at andre får adgang til at stifte bekendtskab med indholdet af personlige meddelelser. Uanset dette opstår der imidlertid risiko for, at undladelse af postspærring i disse situationer vil åbne for uberettigede dispositioner over boets ejendom til skade for kreditorerne. En sådan unddragelse vil efter omstændighederne være strafbar. En forhindring af sådanne risici bør derfor behandles i strafferetsplejens former.